

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Název práce: *Město Čelákovice a osobnosti čelákovického hudebního života*

Autor práce: Šárka Gabrielová

Vedoucí práce: prof. PhDr. Stanislav Pecháček, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Petra Bělohlávková, Ph.D.

Rozsah práce: 75 stran + 15 stran příloh

Diplomová práce Šárky Gabrielové představuje podnětnou studii pojednávající o Čelákovících a osobnostech hudebního života, které byly nebo jsou s tímto městem spjaty. Práce tohoto typu jsou vždy přínosné díky snaze o souhrnné zpracování informací o hudební tradici, současných aktivitách a významných osobnostech daného regionu, neboť tak přispívají k vyplnění bílých míst na mapě hudební historie, která právě z regionů s jejich specifickou tradicí vyrůstá a bez níž je celkový pohled na komplexní hudebně historický vývoj nemyslitelný.

Předložená diplomová práce je rozdělena do 6 kapitol; v úvodní kapitole seznamuje autorka čtenáře s historií a současností zmiňovaného města, druhá kapitola je zaměřena na popis současných kulturně vzdělávacích institucí, třetí kapitola mapuje tělesa a spolky a jejich hudebně kulturní činnost. Zbývající tři kapitoly práce jsou věnovány hudebním osobnostem spojeným s Čelákovicemi a jejich okolím: zdejším rodákem, barokním skladatelem a kapelníkem Janem Zachem, dále dlouholetým ředitelem místní ZUŠ Bohumírem Hanžlíkem a na závěr veskrze výčetem nebo velmi stručným profilem dalších osobností čelákovického hudebního života. Práce má zřetelně stanovený cíl, v úvodu shrnuje přehled dosavadní literatury zabývající se zvoleným tématem. Chybí popis zvolených metod při zpracování práce. Závěr práce je stručný a pohybuje se ve velmi obecné rovině. Práci doplňují barevné přílohy.

Byť se jedná o práci převážně kompilačního charakteru, přináší podnětné a zajímavé informace, především v kapitole věnované Bohumíru Hanžlíkovi, jež by mohla aspirovat na jakýsi miniportrét pedagoga, skladatele, výtvarníka a hudebního publicisty.

Kromě Jana Zacha a Bohumíra Hanžlíka jsou v práci jmenovány i další osobnosti spojené s hudebním životem města Čelákovice. Na rozdíl od předchozích jmen je těmto hudebníkům bohužel v práci věnován pouze několikařádkový prostor, přestože by bylo – dle názoru oponenta – rozšíření těchto kapitol (i v souladu s tématem práce) žádoucí. Předložená práce by tak získala mnohem větší hodnotu.

Sestavovat profil žijící osobnosti je v jistém smyslu vždy výhodou – jakékoliv informace mohou být popisovanou osobu doplňovány, upřesňovány, korigovány, případně autorizovány. V případě osobností, které v nedávné době zemřely, je nutné opírat se o výpovědi potomků, vrstevníků nebo čerpat z dostupných pramenů a literatury. Domnívám se, že autorka práce mohla těchto metod práce využít při zpracování informací o dalších v práci uvedených významných osobnostech, např. o Josefu Hanžlíkovi, otci zmiňovaného Bohumíra, který dle výpovědi žijících pamětníků patřil v polovině minulého století k pilířům čelákovického hudebního života, nebo Vratislavu Beránkovi, hudebnímu redaktorovi a pedagogovi, spoluzakladateli rozhlasových soutěží Concertino Praga a Concerto Bohemia.

Naopak jako nadbytečná se oponentovi jeví detailnost zpracování úvodních kapitol – např. kapitola 1.5.3 Říční lázně (s popisem výstavby rekreačního místa), s napjetím líčené podrobnosti z konce 2. světové války v Čelákovících (1.5.4), víceméně kunsthistorický nebo architektonický popis historicky cenných objektů města (1.7) nebo kapitoly věnované výhradně popisu historického znaku a praporu města Čelákovice (1.8) a expozic Městského muzea v Čelákovících (2.1).

Oponent oceňuje (ve srovnání s pracemi podobného typu) vysokou stylistickou úroveň psaného textu, která je však bohužel poznamenána některými typografickými nedostatky (záměna spojovníku a pomlčky, str. 27, 29, ...) nebo chybami ve větné vazbě (např. absence čárky před spojkou *a* ve vedlejších větách v poměru vysvětlovacím (str. 29, 30, 31).

V některých případech se v textu můžeme setkat s nelogickým užitím dvojího zápisu: např. literárně dramatický (str. 25) a literárně-dramatický (str. 26), výraz regent chori (str. 36) a regens chori (str. 37). V práci nalezneme i věty významově zavádějící: např. „Věk byl obvykle stanoven přibližně podle tělesné zchovalosti pozůstalého.“ (str. 39), „O několika následujících letech Zachova života se nic neví.“ (str. 38) nebo „Nejplodnější léta Zachova života však narušovaly drobné i závažnější společenské a služební nehody.“ (str. 38).

Poslední, avšak závažnou záležitostí, k níž má oponent výhrady, je práce s prameny a literaturou, resp. nedostatečné množství přímých odkazů v textu na použité zdroje. Na str. 36 autorka práce píše: „Ze zpráv Jana Dlabace, historika 18. století vyplývá, že...“. Diplomantka má na mysli patrně Dlabaczův Allgemeines historisches Künstler-Lexikon ..., na Dlabaczovo dílo však v textu neodkazuje, ani jej neuvádí v seznamu použité literatury. Dále je to problematika doslovných a parafrázovaných citací. Oponent se domnívá, že v řadě případů tak může nechtěně docházet k záměně autorčina textu s textem převzatým. Pro srovnání:

„Prapor města Čelákovic

Podoba městského praporu vychází ze stávajícího městského znaku. Je tvořen světle modrý listem se dvěma pruhy na vlajícím okraji, žlutým a červeným, každým o šířce jedné délky listu. Ve světle modrém poli je vyobrazen vykořeněný dub v přirozených barvách, se třemi suký a pěti kořeny. Právě v oněch třech sucích a pěti kořenech spočívají specifika „čelákovického dubu“. Poměr stran praporu odpovídá poměru stran státní vlajky, tj. 2:3. Poměr všech ostatních polí vlajkového listu je popisem definován zcela jednoznačně.“ – viz str. 21 předložené práce.

„Prapor města Čelákovic

Podoba praporu vychází ze stávajícího městského znaku. Světle modrý list se dvěma pruhy na vlajícím okraji, žlutým a červeným, každým o šířce jedné délky listu. Ve světle modrém poli vykořeněný dub v přirozených barvách, se třemi suký (1,2) a pěti kořeny. ... Poměr stran praporu /šířky k délce/ odpovídá poměru stran státní vlajky, tj. 2:3. Specifika „čelákovického dubu“ tradičně spočívají ve třech sucích / 1 + 2 /, pěti kořenech. Poměr všech ostatních polí vlajkového listu je popisem definován zcela jednoznačně. ...“ – viz Město Čelákovice, oficiální informační portál města a úřadu. [online]. Město Čelákovice: 2005–2008. [cit. 7. 1. 2013].

<http://www.celakovice-mesto.cz.vip.globe.cz/cs/prave-menu/archiv_novinek/2011/58.html >

Tato či podobná citace, popřípadě odkaz na zdroj v textu práce (str. 21) zcela chybí!!!

Po zvážení pozitiv a nedostatků předložené práce ji doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- Zdůvodněte rozhodnutí věnovat nepoměrně větší prostor detailnějšímu zpracování profilu pouze dvou osobností čelákovického hudebního života – Jana Zacha a Bohumíra Hanžlíka; tento nepoměr objasněte.
- Na str. 37 uvádíte, že se Jan Zach roku 1773 (datum uvedeno dokonce dvakrát) ucházel o místo varhaníka katedrály sv. Víta v Praze, neuspěl však a tato událost se patrně stala jednou z příčin odchodu do zahraničí. Můžete toto tvrzení objasnit?
- V práci na str. 41 uvádíte, že Jan Zach byl nazýván „českým Bachem“. Tento výraz dokonce užíváte v nadpisu kapitoly 4.3. Pojmenování „český Bach“ je však mnohem častěji spojováno s jiným skladatelem. S kterým?
- „Rod Foerstrů“..., „rod Foersterů“, ... „Tomáš Förstr“ (str. 64) – jedná se o chybné zápisy a časové užití příjmení Förster a Foerster. Vysvětlete a uveďte správné tvary.
- Vysvětlete systém zápisu doslovných nebo parafrázovaných citací v diplomové práci.